

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการสอนเพลงสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โน้ตศัณค้ำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยจะขอกล่าวครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้โน้ตศัณค้ำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี ก่อนและหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้โน้ตศัณค้ำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้โน้ตศัณค้ำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี หลังได้รับการสอนเพลงสองภาษากับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้โน้ตศัณค้ำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนเพลงสองภาษา
2. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัณค้ำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

3. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้มนทัศน์คำสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านยาบี อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 50 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบการทดสอบก่อนและหลังการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบบสุ่มอย่างง่าย (Randomized Control Group Pretest - Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการสอนเพลงสองภาษา แผนการสอนแบบปกติ และแบบทดสอบวัดการเรียนรู้มนทัศน์คำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แผนการสอนเพลงสองภาษา เป็นแผนการสอนสำหรับใช้สอนกลุ่มทดลอง สร้างขึ้นด้วยเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546 : 39) เกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก จำนวน 20 คำ โดยใช้กิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเรียนรู้มนทัศน์คำด้วยเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยและภาษามลายูถิ่นในเพลงเดียวกัน และใช้กระบวนการสอนมนทัศน์ของ คลอสไมเออร์และเฟรเซอร์ ได้แก่ การแสดงตัวอย่างมนทัศน์และบอกชื่อมนทัศน์ การเปรียบเทียบตัวอย่างมนทัศน์และไม่ใช่มนทัศน์ ในขั้นสอนและขั้นสรุปของกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน

2. แผนการสอนแบบปกติ เป็นแผนการสอนสำหรับใช้สอนกลุ่มควบคุม ด้วยเนื้อหาสาระเดียวกับแผนการสอนเพลงสองภาษา โดยใช้กิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเรียนรู้โน้ตศัพท์คำด้วยเพลงภาษาไทยและตัวอย่างมโนทัศน์ ในชั้นสอนและขั้นสรุปของกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ มีค่าระดับความยากตั้งแต่ .38 - .75 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .25 - .88 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .89

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการสอนเพลงสองภาษา แผนการสอนแบบปกติ และแบบทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำ

1.2 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนบ้านยาบี เป็นสถานที่ดำเนินการทดลอง

1.3 เตรียมสถานที่ ผู้วิจัยใช้ห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 และ 2/2 โรงเรียนบ้านยาบี เป็นห้องทดลองสอน โดยจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการทดลอง

1.4 เตรียมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยแบ่งนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 เป็นกลุ่มทดลองและนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 เป็นกลุ่มควบคุม

1.5 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พร้อมบันทึกผลการทดสอบที่ได้ไว้เป็นข้อมูลคะแนนทดสอบก่อนการทดลอง

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองโดยใช้เนื้อหาและจุดประสงค์เดียวกัน ระยะเวลาเท่ากันกลุ่มละ 30 นาที เป็นเวลา 10 วันๆ ละ 1 ครั้ง ตามตารางเวลาในการดำเนิน

การสอน แต่ใช้วิธีการสอนต่างกันดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนเพลงสองภาษา

2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ

3. ชั้นประเมินผลการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดการเรียนรู้ โน้ตสนั้คำฉบับเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พร้อมบันทึกผลการทดสอบที่ได้ไว้เป็นข้อมูลคะแนนทดสอบหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับ ดังนี้

1. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ทดสอบค่าที (t - test) จากค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการเรียนรู้โน้ตสนั้คำระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มชนิดกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t - test Dependent Sample)

2.2 เปรียบเทียบการเรียนรู้โน้ตสนั้คำหลังการทดลองระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน (t - test Independent Sample)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้โน้ตสนั้คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนเพลงสองภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัพท์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษา กับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัพท์คำไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนเพลงสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังจะได้เสนอการอภิปรายผลจากการทดลองตามลำดับสมมติฐาน ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้โน้ตศัพท์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนเพลงสองภาษา จากผลการทดลองพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการสอนเพลงสองภาษาทำให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเรียนรู้โน้ตศัพท์คำสูงขึ้น ผลการทดลองเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก

1.1 การสอนเพลงสองภาษาเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพลงที่มีเนื้อร้องภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาใหม่สำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง สลับกับเนื้อร้องภาษามลายูถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ที่เด็กเรียนรู้และมีทักษะในการใช้อย่างเคยชินเมื่ออยู่ที่บ้าน ดังนั้นเด็กจึงมีประสบการณ์ที่เป็นมโนทัศน์พื้นฐานในการเรียนรู้ในภาษาที่หนึ่ง (ھرรยา ๓ลลวเชยร, 2534) ทำให้สามารถถ่ายโอนความหมายของคำและข้อความที่เป็นเนื้อร้องภาษาที่หนึ่งสู่ภาษาที่สองได้อย่างรวดเร็ว ดังที่ ซาร่า จอร์แดน (Sara Jordan, 2003) ใช้เป็นแนวทางในการแต่งเพลงสองภาษาเพื่อใช้สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษแก่เด็กปฐมวัยชาวสเปน จากการเรียนรู้ความหมายของคำที่เรียนด้วยตนเอง โดยการสังเกตจากประโยคซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งในเพลงสองภาษา ทั้งนี้คำต่างๆ และประโยคที่ใช้แต่งเพลงสองภาษา เป็นคำที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวเด็ก เป็นประสบการณ์ที่เด็กเคย

ได้รับมาก่อนบ้างแล้ว จึงทำให้การสอนเพลงสองภาษาเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน เหมาะสมกับวัย สามารถสร้างแรงจูงใจแก่เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ส่วนกระบวนการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตของคลอสไมเออร์และเฟรเซอร์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้แทรกในชั้นสอน เพื่อให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อินเทอร์เน็ตคำด้วยการเสนอตัวอย่างอินเทอร์เน็ตและไม่ใช้ตัวอย่างอินเทอร์เน็ต เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของตัวอย่างอินเทอร์เน็ตและไม่ใช้ตัวอย่างอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นความสามารถในการจำแนกตัวอย่างอินเทอร์เน็ตและไม่ใช้ตัวอย่างอินเทอร์เน็ตจากการเรียนรู้ ดังที่เมอร์ริล และเทนนิสัน (Merrill and Tennyson, 1981 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ สังเกตได้จากพฤติกรรมการจำแนก (Classification Behavior) ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อให้ผู้เรียนฟังชื่อหรือดูตัวอย่างอินเทอร์เน็ตและไม่ใช้ตัวอย่างอินเทอร์เน็ต หากผู้เรียนสามารถจำแนกได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างใดไม่ใช่ตัวอย่างอินเทอร์เน็ต ผลที่เกิดจากการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตของผู้เรียนจึงเป็นความสามารถในการจำแนก สำหรับกิจกรรมในชั้นสรุปที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในแผนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนบอกชื่ออินเทอร์เน็ตคำที่ได้เรียนรู้ในแต่ละครั้งด้วยการร้องเพลง และใช้กิจกรรมการวาดภาพระบายสี นับว่าเป็นกิจกรรมที่สนองต่อความสนใจของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี (Hammond, 1967. อ้างถึงใน เขียวพา เศษะคุปต์, 2542) จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนหลังสอนเท่ากับ 19.56 หรือร้อยละ 65.20 สูงขึ้นกว่าก่อนสอนเท่ากับ 6.60 ซึ่งเป็นคะแนนที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจตามสภาพของนักเรียนที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง

จากการที่ผู้วิจัยนำเพลงสองภาษามาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยในแต่ละเพลงจะมีเนื้อร้องเป็นภาษามลายูถิ่นหรือภาษาแม่ของนักเรียนสลับกับเนื้อร้องภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สอง และมีความหมายตรงกัน เมื่อนักเรียนได้ฟังจะเกิดความสนใจและตั้งใจฟัง ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและจดจำเนื้อร้อง สามารถร้องคลอต่อประโยคเป็นเพลงพร้อมกันได้ เมื่อผู้วิจัยร้องนำให้ฟัง ให้ร้องตาม หรือร้องพร้อมๆ กันกับผู้วิจัยโดยเฉพาะเนื้อร้องที่เป็นภาษามลายูถิ่น นักเรียนจะแย่งกันร้องด้วยเสียงอันดัง พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลง ทั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนที่ไม่มีความพร้อมทางสังคมและภาษา โดยเป็นนักเรียนที่ไม่ยอมรวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ขณะทำกิจกรรม ชอบแยกตัวเองตามลำพัง และไม่กล้าพูดจา หากเมื่อพูดก็มักจะพูดด้วยน้ำเสียงที่เบาและออกเสียงไม่ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนต้องคอยช่วยเหลือและแก้ไขเสมอ แต่เมื่อได้ฟังเพลงสองภาษาที่ผู้วิจัยร้องให้ฟังตามลำดับขั้นของการจัดกิจกรรมการสอนแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนดังกล่าวได้แสดงพฤติกรรมตอบสนองเสียงเพลงสองภาษา โดยการโยกตัวไปตามจังหวะเพลง เป็นการแสดงออกถึงความสนใจและพอใจเพลงสองภาษา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของภาษามลายูถิ่นที่มีอยู่ในเพลงสองภาษาต่อนักเรียน ดังปรากฏใน Teaching Language with Music – Introduction (ออนไลน์) (สืบค้นได้จาก <http://gs.fanshawec.on.ca/tlwm/music.htm>)

[2003,December 28]) ดังนั้นคือ เพลงสองภาษามีความสนุกสนาน จดจำง่าย เพราะผู้เรียนมีความรู้สึกว้าสาระสำคัญที่อยู่ในบทเพลงฟังแล้วง่ายกว่าการเรียนรู้ในบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมทางภาษาของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอ่อนใจในการเรียนรู้ภาษาที่สองโดยไม่เครียด ช่วยให้ผู้เรียนลดการต่อต้าน นอกจากนี้ทำนองเพลงช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินในการฝึกฝนและจดจำโครงสร้างภาษาที่สอง ตลอดจนคำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหมายใจ จิตริธรรม (2540 : 71 - 72) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาความร่วมมือในการเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิมชั้นอนุบาลศึกษา (4 - 6 ปี)

โรงเรียนร่วมจิตประสาท สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยการปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ด้วยการให้นักเรียนรู้จักคำภาษาไทยด้วยภาพประกอบคำภาษาถิ่นเปรียบเทียบกับคำภาษาไทยที่มีความหมายเดียวกัน ประกอบการเล่าเรื่องที่มีคำเปรียบเทียบภาษาถิ่นและภาษาไทยในขั้นนำ และใช้เพลง เกม สื่อของจริง ในขั้นสรุปเรื่อง พบว่านักเรียนมีความพร้อมในการรับรู้คำศัพท์สูงขึ้น จึงสรุปได้ว่า ภาษามลายูถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งในเพลงสองภาษามีอิทธิพลและเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักเรียนเป็นอย่างดี

1.2 กิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยได้นำกระบวนการสอนมโนทัศน์ของคลอสไมเออร์และเฟรเซอร์ 2 รูปแบบ ได้แก่ การสอนขั้นรูปธรรมและขั้นเหมือนกับการสอนมโนทัศน์ประเภทการจัดกลุ่มขั้นต้น เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้มโนทัศน์คำตามลำดับ คือ การแสดงตัวอย่างมโนทัศน์และบอกชื่อมโนทัศน์ดังกล่าว การให้ดูและเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของตัวอย่างมโนทัศน์กับไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์ และการให้นักเรียนบอกชื่อมโนทัศน์และตัวอย่างมโนทัศน์ที่ได้เรียนรู้แทรกในขั้นสอนของการสอนเพลงสองภาษา ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์คำ จากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในขั้นสอน โดยการที่ผู้วิจัยนำสื่ออุปกรณ์ที่เป็นตัวอย่างมโนทัศน์คำและไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์คำให้นักเรียนดู มีการสนทนาซักถามกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน โดยผู้วิจัยใช้คำถามแนะให้นักเรียนปฏิบัติตาม เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกพูดและเรียนรู้มโนทัศน์คำไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนได้ร่วมกันเล่นอย่างสนุกสนาน ได้แก่ มโนทัศน์ของคำว่า “หอม” “พยาบาล” “ตำรวจ” “ทหาร” ปรากฏว่า นักเรียนปฏิบัติด้วยความพึงพอใจ และสนุกสนาน สามารถสรุปมโนทัศน์คำร่วมกันได้ในขั้นสรุปของกิจกรรมการสอน สอดคล้องกับเทนนิสัน เขา และยังเกอร์ส (Tenmyson, Chao and Youngers, 1981 : 326 - 334) ที่ได้ศึกษาผลของวิธีเสนอให้เรียน และการประเมินเครื่องมือในการเรียนมโนทัศน์ โดยวิธีเสนอให้เรียน 3 วิธี คือ วิธีที่ 1 วิธีอธิบายลักษณะตัวอย่างประกอบด้วย การเสนอชื่อ นิยาม ตัวอย่างที่ดีที่สุด ตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์

พร้อมคำอธิบาย วิธีที่ 2 วิธีเสนอตัวอย่างแบบถามตอบ โดยการเสนอตัวอย่างมโนทัศน์ให้ผู้เรียนตอบว่าเป็นตัวอย่างมโนทัศน์หรือไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์ วิธีที่ 3 เป็นวิธีที่รวมวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 เข้าด้วยกัน ผลการทดลองพบว่า วิธีเสนอให้ผู้เรียนวิธีที่ 3 ส่งผลต่อการเรียนรู้มโนทัศน์มากกว่าวิธีอื่น ส่วนการประเมินเครื่องมือพบว่า การประเมินและการไม่ประเมินเครื่องมือให้ผลไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบในการเสนอให้ผู้เรียนมโนทัศน์จะประกอบไปด้วย การเสนอชื่อนิยาม ตัวอย่างที่ดีที่สุด ตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์ และการเสนอตัวอย่างแบบถามตอบ สอดคล้องกับ เมอร์ริล และ เทนนิสัน (Merrill and Tennyson, 1981. อ้างถึงใน เชาว วัฒนธีรางกูร, 2531 : 13) ที่ได้ศึกษาผลของการชี้แนะลักษณะมโนทัศน์และการจัดลักษณะของตัวอย่างมโนทัศน์ โดยพบว่า การมีคำถามชี้แนะและ การจัดลักษณะของตัวอย่างมโนทัศน์ที่เป็นตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช่ตัวอย่างมโนทัศน์ทำให้นักเรียนเรียนรู้มโนทัศน์ได้ดี เช่นเดียวกับ ฮัทซ์, มัวร์ และ เดวิส (Houtz, Moore and Davis, 1973. อ้างถึงใน เชาว วัฒนธีรางกูร, 2531 : 14 - 15) คือ การจัดลักษณะของตัวอย่างมโนทัศน์อย่างเป็นระบบ มีผลให้ผู้เรียนเรียนรู้มโนทัศน์ได้ดี แสดงให้เห็นว่า กระบวนการสอนมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยแทรกใน กิจกรรมการสอนเพลงสองภาษาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้มโนทัศน์คำจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกับครูและเพื่อนๆ ตามขั้นตอนการเรียนรู้มโนทัศน์ดังกล่าว

2. สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี หลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้มโนทัศน์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติ จากผลการทดลองพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนทดสอบวัดการเรียนรู้มโนทัศน์คำของกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การสอนแบบปกติทำให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเรียนรู้มโนทัศน์คำสูงขึ้น ผลการทดลองเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก

2.1 การนำเพลงภาษาไทยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและเพลิดเพลินกับการเรียน อารมณ์เบิกบาน ร่าเริงแจ่มใส ในระหว่างการทดลองของกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร่วมกันร้องเพลงและทำท่าทางประกอบโดยพร้อมเพรียงกัน ถึงแม้ว่าจะยังไม่สามารถจดจำเนื้อร้องได้ ก็พยายามร้องคลอไปพร้อมกับเพื่อนๆ และครู บางคนจะทำหน้างุนงง ต่อมาก็จะร่วมร้องเพลงกับเพื่อนๆ ได้ เมื่อครูสนทนาและซักถามเกี่ยวกับเนื้อร้อง นักเรียนก็จะร่วมกันตอบด้วยภาษาคำพูดที่มีความหมายไม่ชัดเจน เมื่อผู้วิจัยพูดทวนคำตอบซ้ำๆ ซักๆ นักเรียนก็จะพูดตาม และจากการที่ผู้วิจัยนำเพลงไปใช้สอนในชั้นสอนและชั้นสรุป

ทำให้นักเรียนได้ทบทวนบทเรียนที่เป็นมโนทัศน์คำเกิดการเรียนรู้และเข้าใจความหมายมากยิ่งขึ้น เพราะเพลงเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุกสนานไม่น่าเบื่อหน่าย สดชื่นและแจ่มใสขึ้นอย่างมีชีวิตชีวา สามารถเรียกความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนจดจำเรื่องราวต่างๆ ได้ดี (การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) (ออนไลน์) . สืบค้นได้จาก http://www.geocities.com/duangnapa_i2001/WS_FTP.pdf. [9 มกราคม 2547]) ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธาทิพ มีชุนีก (2533 : 80 - 83) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจค่านามของเด็กปฐมวัยที่เรียนโดยใช้ปริศนาคำทายและเพลง พบว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อเด็กปฐมวัยที่เรียนโดยการใช้เพลง เด็กจะใช้ความจำและทำความเข้าใจ เนื้อหาของบทเรียนได้อย่างดี ซึ่งผลจากการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียนโดยการใช้เพลงมีความสามารถในการเข้าใจค่านามหลังการทดลองสูงขึ้น แสดงให้เห็นได้ว่า การสอนเพลงภาษาไทยที่ผู้วิจัยใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มควบคุมช่วยให้นักเรียนสนใจและเรียนรู้เนื้อหาได้เป็นอย่างดี

2.2 กิจกรรมในชั้นสอนที่ผู้วิจัยนำเสนอสื่อการสอนที่เป็นของจริงและภาพของตัวอย่างมโนทัศน์คำ ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้ลักษณะของมโนทัศน์คำในบทเรียน เนื่องจากผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสสื่อของจริงที่เป็นตัวอย่างมโนทัศน์คำอย่างทั่วถึง เมื่อนักเรียนได้ฟังและร้องเพลงที่มีชื่อมโนทัศน์คำและเนื้อร้องที่เป็นนิยามของมโนทัศน์คำด้วยแล้วก็จะทำให้นักเรียนเรียนรู้มโนทัศน์คำได้ดียิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจความหมายที่เป็นมโนทัศน์ของคำที่เรียนในแต่ละครั้งด้วยเพลงและกระบวนการเรียนรู้มโนทัศน์จากตัวอย่างมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ของจริง ของจำลอง และภาพ ซึ่งการนำเสนอด้วยสื่อเช่นนี้ เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นรูปธรรม (วัตถุ) ไปสู่นามธรรม (ภาษาพูด) จึงช่วยให้นักเรียนมีมโนทัศน์เกี่ยวกับคุณสมบัติของสิ่งที่เป็นรูปธรรมของคำที่เรียน ตามที่ เพียเจต์ (Piaget, 1969) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้แล้วการทำท่าทางประกอบเพลงตามเนื้อร้องที่ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันร้องทำให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ตามเนื้อหาของบทเพลงได้ดีขึ้นเช่นกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528 : 18) ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะตอบคำถามที่เกี่ยวกับมโนทัศน์คำที่เป็นเนื้อร้องในเพลงได้ สามารถสรุปมโนทัศน์ร่วมกันได้ ตรงกับที่ บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2518. อ้างถึงใน แวอามินะห์ แปเฮาะฮิเล, 2531 : 6) ทำการวิจัยและพบว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้มโนทัศน์ได้มากที่สุดจากตัวอย่างมโนทัศน์ และตรงกับผลการศึกษาทดลองของจอห์นสัน และสเตรตตัน (Johnson and Stratton, 1966 อ้างถึงใน แวอามินะห์ แปเฮาะฮิเล, 2531 : 8) ซึ่งได้ผลสรุปจากการทดลองว่า การเรียนมโนทัศน์จากคำนิยาม จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ได้ดี

3. สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้โน้ตศัพท์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติ จากผลการทดลองพบว่า คำมีฉนิมเลขคณิตของคะแนนทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษากับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัพท์ค่าไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แม้ว่าแผนการสอนในชั้นสอนของการสอนเพลงสองภาษากับการสอนแบบปกติมีความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะของเพลงและกระบวนการเรียนรู้โน้ตศัพท์ แต่การเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลต่อการเรียนรู้โน้ตศัพท์ค่าไม่แตกต่างกัน ผลการทดลองเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

3.1 การที่ผู้วิจัยนำเพลงสองภาษาเป็นสื่อการสอนในกิจกรรมการสอนชั้นสอนและขั้นสรุปของการสอนเพลงสองภาษาที่ใช้สอนกลุ่มทดลองเฉพาะกิจกรรมการร้องเพลงอย่างเดียวโดยมิได้ใช้ภาษามลายูถิ่นในการพูดสื่อสารเพื่ออธิบายหรือแปลให้นักเรียนเข้าใจในบางโอกาสที่นักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจ ตลอดทุกขั้นตอนของกิจกรรมการสอน จึงมีลักษณะของการพูดสื่อสารที่เหมือนกับนักเรียนในกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ ทั้งนี้ ชาลด์ส (Childs, G, 1991) ได้เสนอแนะว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองในเด็กปฐมวัยควรมีการแปลภาษาจากภาษาที่สองสู่ภาษาแม่ เพื่อให้เด็กเข้าใจโน้ตศัพท์ง่ายขึ้น ตรงกับข้อเสนอแนะในการสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษา ที่ได้จากการศึกษาของบุรินทร์ ทองแมน (2526. อ้างถึงในกมลรัตน์ คนองเดช, 2540) ว่า ในกรณีที่ทำเป็นอาจต้องแปลเป็นภาษาถิ่นหรือภาษาแม่เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายเป็นครั้งคราวได้ ดังที่ นัสรินทร์ บารู (2542 : 79) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ภาษาถิ่นประกอบการสอน โจทย์ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านจะเฒ่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการดำเนินการสอนที่ใช้คำในภาษามลายูถิ่นประกอบการสอน โจทย์คณิตศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้ภาษามลายูถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งช่วยในการแปลและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมีอิทธิพลและเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักเรียน ดังนั้นจึงทำให้ความแตกต่างที่เกิดขึ้นของการทดลองครั้งนี้มีน้อยมาก สังเกตได้จากคำมีฉนิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์ค่าหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเท่ากับ

19.56 และ กลุ่มควบคุมเท่ากับ 18.68 โดยค่าความต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนหลังสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมเท่ากับ 0.68

3.2 การเรียนรู้โน้ตศัพท์คำของนักเรียนทั้งสองกลุ่มในชั้นสอนของแผนการสอนได้รับตัวอย่างมโนทัศน์คำที่เหมือนกัน เนื่องจากผู้วิจัยนำสื่อของจริงซึ่งเป็นตัวอย่างมโนทัศน์คำให้นักเรียนดู เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นรูปธรรม (วัตถุ) ไปสู่นามธรรม (ภาษาพูด) จึงช่วยให้นักเรียนมีมโนทัศน์เกี่ยวกับคุณสมบัติของสิ่งที่เป็นรูปธรรมของคำที่เรียน ดังที่ เพียเจต์ (Piaget, 1969) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยของการเรียนรู้ที่หลากหลาย ต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่อาศัยสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ ประกอบ เนื่องจากระบบความคิดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ จึงต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ จึงจะทำให้เด็กมีมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ประกอบกับการที่นักเรียนได้เรียนรู้นิยามของมโนทัศน์คำที่เป็นเนื้อร้องในเพลงประกอบบทเรียนและการทำท่าทางประกอบเพลง และในขั้นสรุปก็มีการร้องเพลงและระบายสีภาพเกี่ยวกับนิยามของมโนทัศน์คำที่ได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สนองต่อความสนใจของนักเรียน เพื่อสรุปมโนทัศน์คำที่ได้เรียนรู้เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ในลักษณะใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับทัศนียา วงศ์จันทร์ (2531 : 9) ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยที่ได้ศึกษาจากงานวิจัยต่างประเทศว่า วิธีเสนอให้เรียนมโนทัศน์นั้น ประกอบด้วยนิยามและตัวอย่างมโนทัศน์ที่ดีที่สุดซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้มโนทัศน์ของกลุ่มควบคุม แม้ว่าจากการทดลองของเมอร์ริลและเทนนิสตัน (Merrill and Tenyson. อ้างอิงใน วัชรระ ขวัญยืน. 2531 : 6) พบว่าการให้นิยามของมโนทัศน์พร้อมด้วยตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช้ตัวอย่างมโนทัศน์จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ได้ดีกว่าการให้นิยามและตัวอย่างมโนทัศน์เพียงอย่างเดียว ดังที่ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับกลุ่มทดลอง โดยที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์จากการเปรียบเทียบตัวอย่างมโนทัศน์ทั้งสองประเภท

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำเพลงสองภาษาไปใช้สอนในกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เพื่อเร้าให้นักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเกิดความสนใจในกิจกรรมและเนื้อหาบทเรียนที่มีลักษณะทางภาษาและวัฒนธรรมเหมือนกับตนเอง ทั้งในชั้นสอน และขั้นสรุปให้นักเรียนเรียนรู้มโนทัศน์ตามความเข้าใจในภาษาที่หนึ่งและโยงไปสู่การเรียนรู้ภาษาที่สองด้วย

เพลงสองภาษา และการแสดงตัวอย่างมโนทัศน์และการบอกชื่อมโนทัศน์ การให้ดูตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช้ตัวอย่างมโนทัศน์ การเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของตัวอย่างมโนทัศน์และไม่ใช้ตัวอย่างมโนทัศน์ และการให้นักเรียนบอกชื่อมโนทัศน์ที่ได้เรียนรู้ ด้วยสื่ออุปกรณ์การสอน

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำเพลงภาษาไทยไปใช้สอนในกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เพื่อเร้าให้นักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเกิดความสนใจในกิจกรรมและกระตุ้นให้นักเรียนจดจำเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาบทเรียนและเข้าใจความหมายที่เป็นมโนทัศน์ของคำที่เรียนในแต่ละครั้งด้วยเพลงและกระบวนการเรียนรู้มโนทัศน์จากตัวอย่างมโนทัศน์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ของจริง ของจำลอง และภาพ ทั้งในชั้นสอน และชั้นสรุป

1.3 ครูควรใช้สื่อของจริงหรือของจำลองที่นักเรียนสามารถจับสัมผัสได้เป็นสื่ออุปกรณ์การสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในการเรียนรู้มโนทัศน์คำตามลักษณะของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้มโนทัศน์ด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพิ่มการใช้ภาษามลายูถิ่นในการอธิบายและพูดคุยกับนักเรียนกลุ่มทดลองเป็นบางโอกาสในชั้นสอนและชั้นสรุปของกิจกรรมการสอนเพลงสองภาษา เพื่อให้ลักษณะของการพูดสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันทางด้านภาษาที่ใช้ในระหว่างการทดลอง

2.2 ควรทำการทดลองกับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองอายุ 4 - 5 ปี